

Šola za ravnatelje

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD

PRAVIČNOST, ENAKOST, ETIČNOST IN VLOGA POMOČNIKA RAVNATELJA

**XX. STROKOVNI POSVET
POMOČNIKOV RAVNATELJEV**

6. In 7. marec 2018, Portorož

Šola za ravnatelje

**XIX. STROKOVNI POSVET
POMOČNIKOV RAVNATELJEV**

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
SOCIALNI SKLAD

MORALNE IN ETIČNE DILEME POMOČNIKOV RAVNATELJEV

mag. Peter Markič
Rado Kostrevc

Portorož 2018

Šola za ravnatelje

**XIX. STROKOVNI POSVET
POMOČNIKOV RAVNATELJEV**

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD

Namen

Osvetliti nekatere etične in moralne dileme, s katerimi se pomočniki srečujete pri svojem delu in izpostaviti tiste, ki so ključne za vaše delo

Etika

načela o dobrem in slabem
prihaja od zunaj
zapisana načela in vodila
zakoni, kodeksi
teorija
zunanje sankcije – kazni
teoretična – smisel morale –
šolski predmet

Morala

notranje čutenje, zavest o
dolžnosti delati dobro
prihaja iz človeka
zavezanost vesti – moralno
samocenjevanje
praksa
slaba vest
praktična – presojanje –
sporočila in ravnanje

MORALA

ETIKA

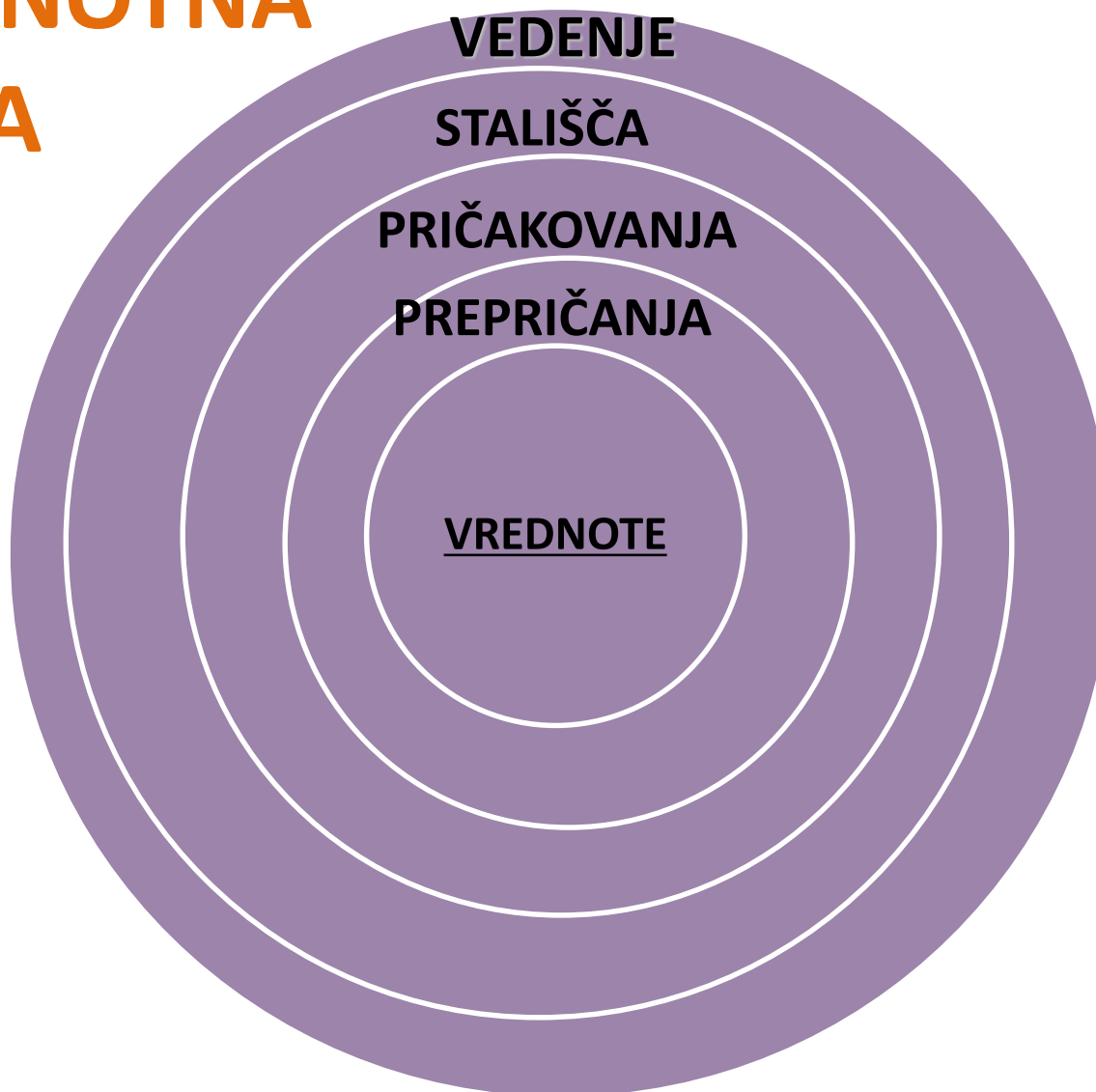
VREDNOTE

Vrednote

- merila, po katerih presojam svoje ravnanje
- kar nam nekaj pomeni in ima za nas neko vrednost
- gibalo našega življenja
- z njimi ocenjujemo ravnanje
- življenjski kažipot
- v skladu z vrednotami se odločamo takrat, ko se ne odločamo iz koristoljubja (Trontelj)
- so ograja na naši poti, da se je oprimemo, da ne pademo, da ne zaidemo (V. Nussdorfer)

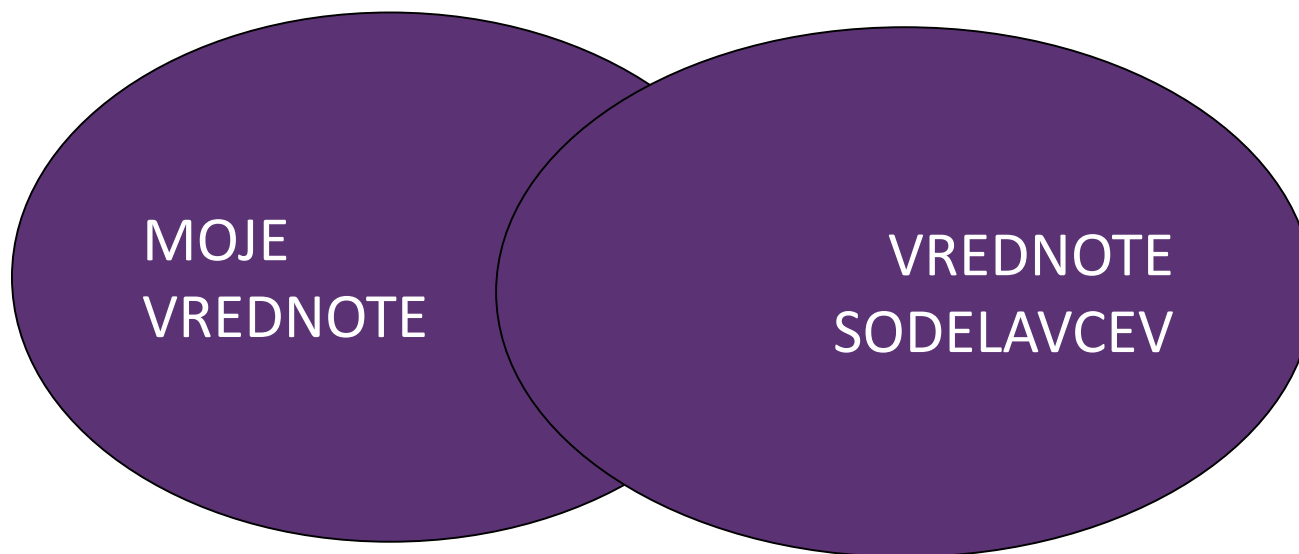
Šola za ravnatelje

VREDNOTNA TARČA

Ujemanje vrednot

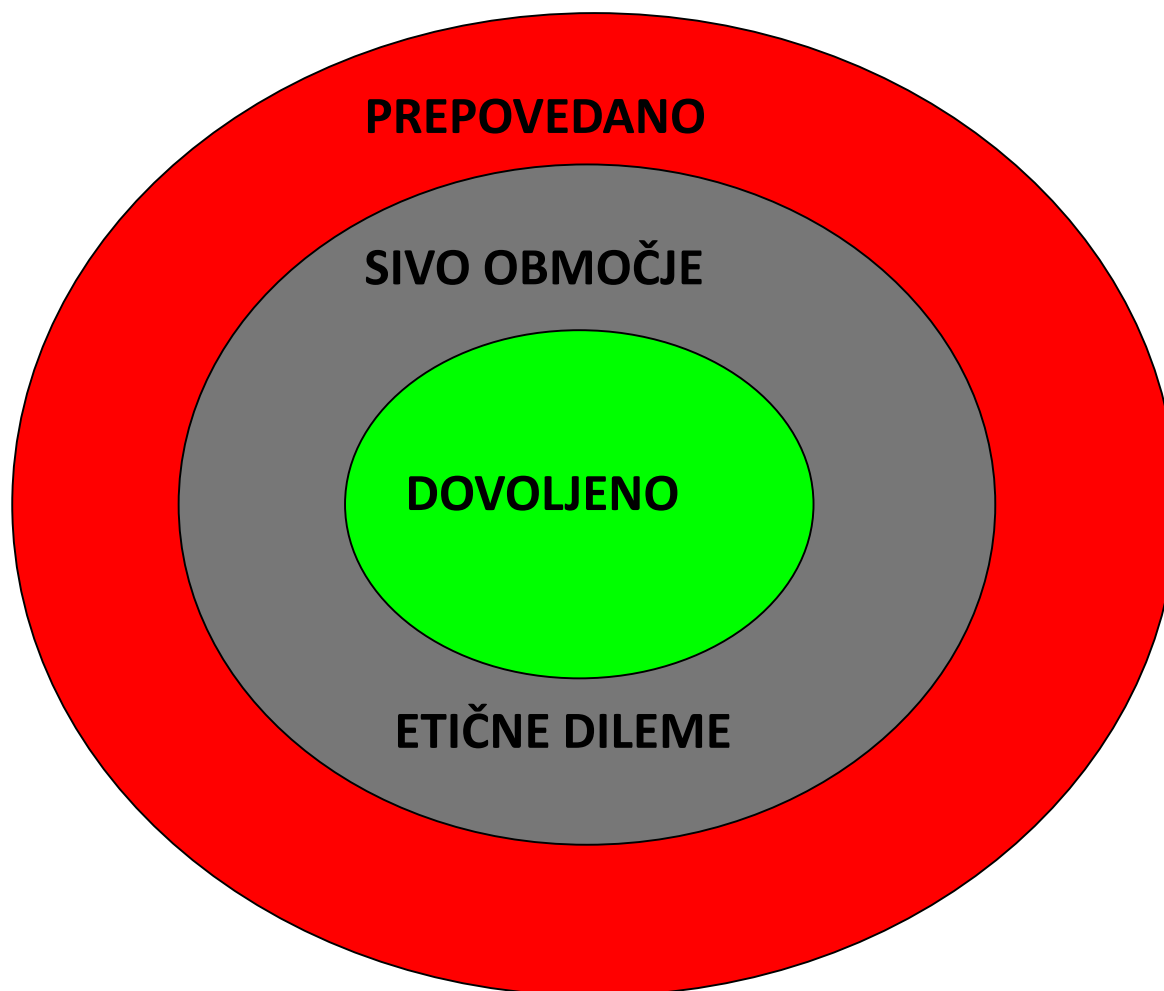

Etična presoja

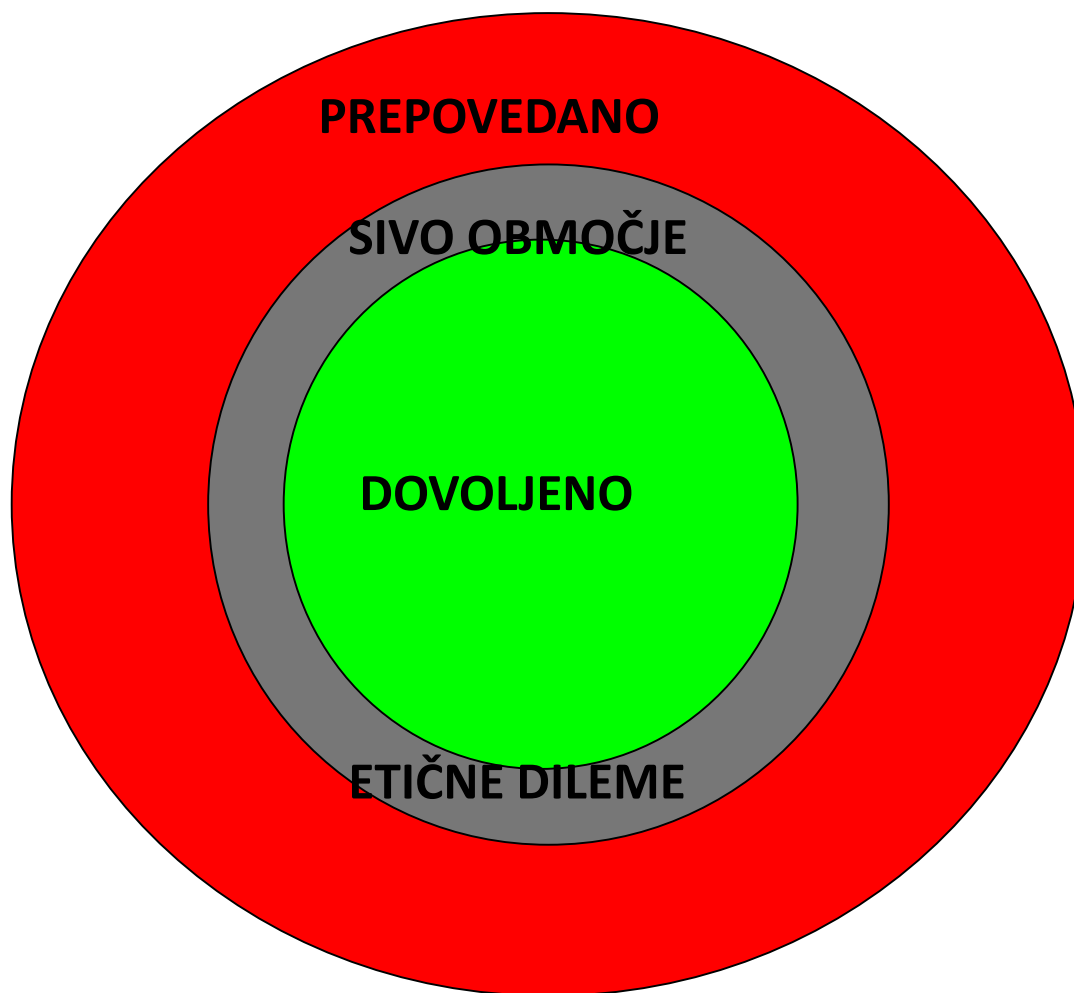
Etična načela usmerjajo vodje pri presoji, komu ali čemu dati prednost, pri razlagi konceptov in pri odločanju, zato ne morejo biti odvisne od vsakokratne situacije.

(Shapiro in Stefkovich 2011)

Etika in zakoni – tranzicija

Etika in zakoni – osveščeni

Pogledi na etiko in moralo v vodenju

- posledice dejanj vodij na druge (sodelavce, druge deležnike)
- dejanja sama po sebi: dobra/slaba, prav/narobe (npr. govoriti resnico, držati obljube, spoštovati druge...)
- vodja kot človek: velikodušen, pogumen, sočuten, samodiscipliniran, pošten, skromen in pravičen

Profesionalna etika

V kaj verjamem osebno?

Kaj od mene pričakuje stroka?

Vidim dobre stvari v sodelavcih?

Kako upoštevam interese otrok,
učencev, dijakov?

Sodelujem s starši v dobro otrok?

XIX. STROKOVNI POSVET
POMOČNIKOV RAVNATELJEV

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD

Vprašanja za razmislek o moralnem ravnanju

Je to, kar delam, prav in pošteno?

Bi dober človek ravnal tako?

Sem odkrit in pošten do drugih?

Delam v dobro družbe?

Bom imel „mirno spanje“?

Sem lahko ponosen nase?

Kako se bom počutil, če bodo moje dejanje objavili v medijih?

Zlato pravilo

“Vse, kar želite, da bi ljudje storili vam, storite vi njim.” (Matejev evangelij)

“Ne stori drugemu, kar nočeš, da bi drugi storili tebi.” (Konfucij)

“Vse, kar delaš, delaj z ljubeznijo.”

(Sv. Avguštin)

Šola za ravnatelje

**XIX. STROKOVNI POSVET
POMOČNIKOV RAVNATELJEV**

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD

Etika in morala se začne (in konča) pri nas.

Šola za ravnatelje

XIX. STROKOVNI POSVET
POMOČNIKOV RAVNATELJEV

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
SOCIALNI SKLAD

Pomočnik – vodja iz sredine

blažilec, amortizer

mediator

„razelektrim situacijo“

koordinator

„reševalec“

podpornik

svetovalec

diplomat

Šola za ravnatelje

XIX. STROKOVNI POSVET
POMOČNIKOV RAVNATELJEV

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD

Skozi

empatijo

odprto komunikacijo

poslušanje

posluh za človeške stiske

dostopnost

zaupanje

pozitivno naravnanoost

neformalna druženja

humor

Kako?

Enak odnos do vseh

Spoštovanje vseh

Enakomerna obremenitev

Pravičnost – ob upoštevanju različnosti?

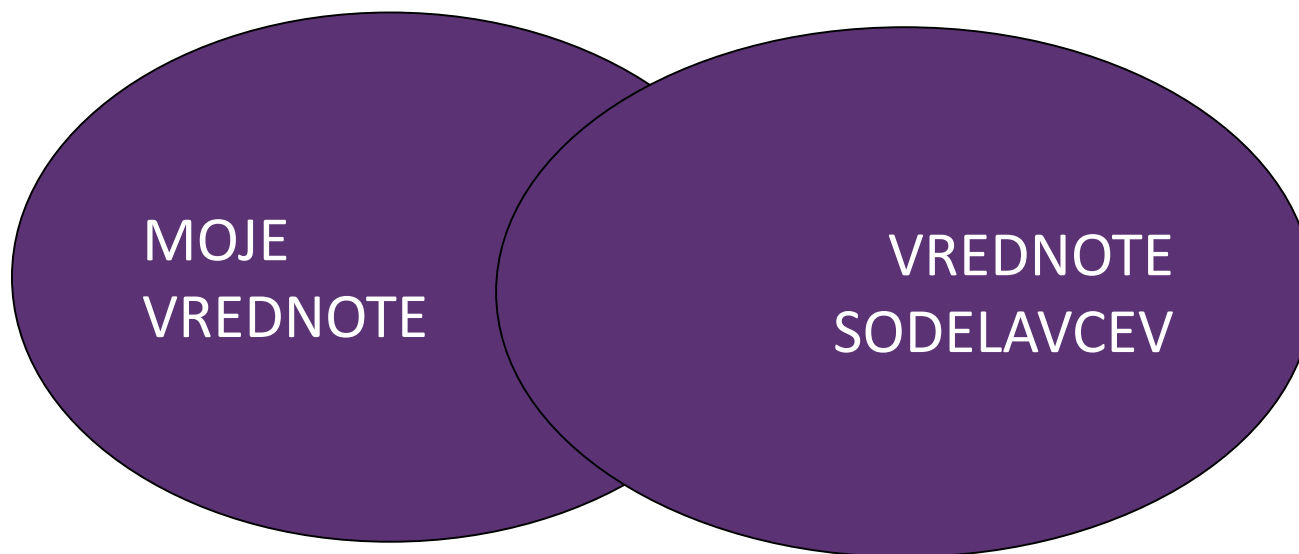
Pravilno in primerno

Dober zgled – dajva skupaj

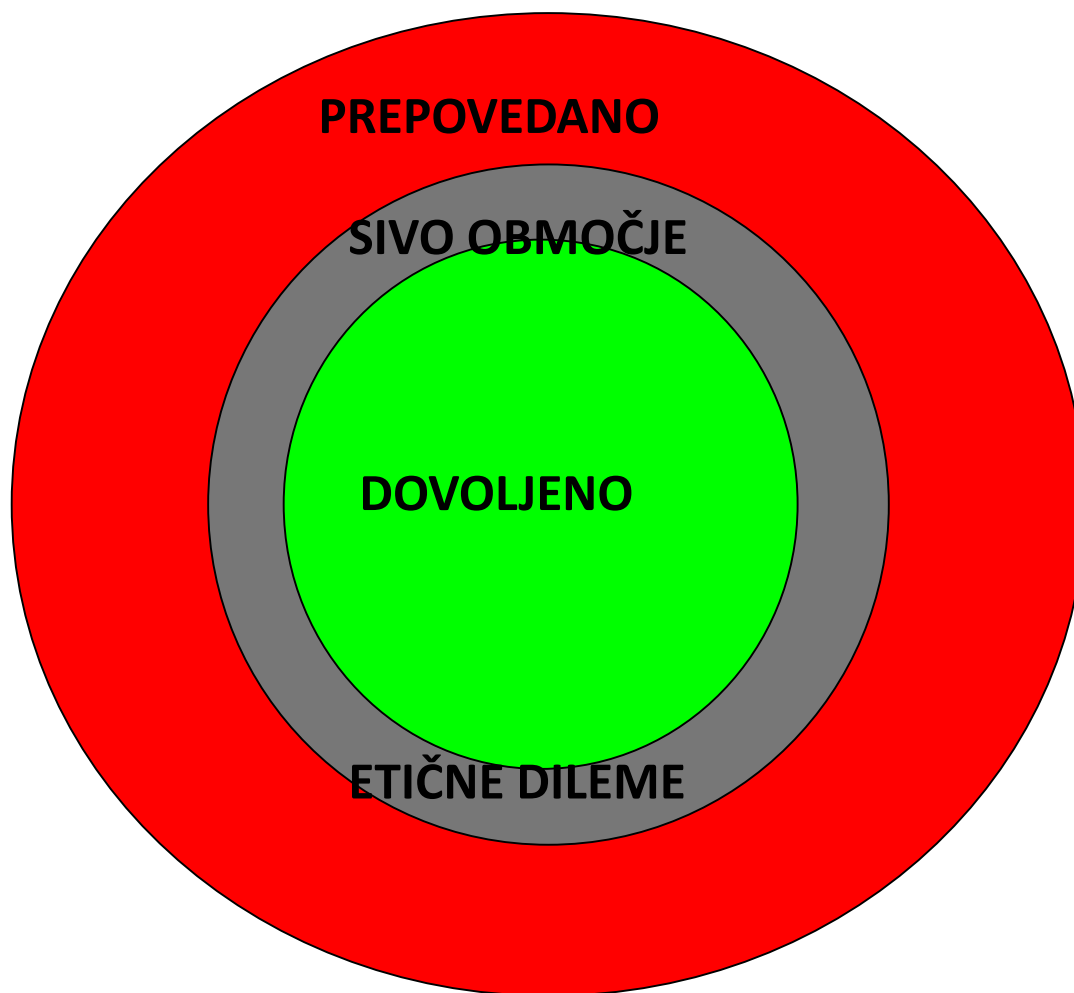
Igraš pošteno igro

In na koncu ali na začetku: POŠTEN DO SEBE

Ujemanje vrednot

Etika in zakoni – osveščeni

Razreševanje moralnih dilem pri delu

Korak 1: Pogovor o moralnih dilemah

Vsak član skupine predstavi eno moralno dilemo, s katero se je pri sprejemanju odločitve soočil.

1. V skupini se dogovorite in izberite eno dilemo, ki ste jo uspešno rešili. Navedite, katera načela oz. sodila so vas pri tem vodila?
2. Poiščite morebitno nerazrešeno moralno dilemo in se pogovorite, kaj vas je onemogočalo pri razreševanju le te?

Korak 2: Poročanje in predstavitev načel

1. Svoje ugotovitve zapišite na plakat in vsebino na kratko predstavite drugim udeležencem delavnice.

DILEMA

- Nisem vedel/a kako bi ravnal/a v določeni situaciji
- 1. zdaj vem. Pri tem me je vodilo, mi pomagalo...
- 2. še zdaj ne vem

Etična sodila

1. koristnost – več koristi, kot izgub, obremenitev, neprijetnosti
2. pravičnost – za čim več udeležencev
3. spoštovanje – človekovih pravic
4. sprejemljivost – ujemanje z vrednotami
5. trajnost – odločitve

(Werhane 1993)

Misli za konec

Govoriti o vrednotah je kot pisati znanstvene razprave o lepoti – moramo jo začutiti.

„Ne sprašuj, kaj bo država storila zate, ampak razmisli, kaj lahko ti storiš zanjo.“ (Kennedy 1960)

„Samoregulacija je učinkovitejša kot pravo.“

„Ne kar mora, kar more mož storiti je dolžan.“

Morala je mozaik, sestavljen iz naših kamenčkov – tudi mojega in tvojega – vino in voda.

Kje začeti: Od spodaj mora vsak, od zgoraj mora tisti, ki lahko, ker...

Stabilna družba prihodnosti je lahko le družba znanja, etike in vrednot.

(Inštitut za etiko in vrednote Jože Trontelj)

